

*Богашко О. Л., к.е.н., доцент кафедри маркетингу та управління бізнесом,
НН інститут економіки та бізнес-освіти,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла тичини*

МЕНЕДЖМЕНТ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ ЯК БАЗИС СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ТУРПРОДУКТУ

Туристична галузь є складовою національного і світового господарства. Посідаючи друге місце в світовій економіці після комп'ютерної та електронної промисловості, вона випереджає такі галузі, як нафтопереробна та автомобілебудівна. Взаємозв'язок обсягів туристично-рекреаційного потенціалу, туристичних потоків, туристичної інфраструктури, туристичних підприємств, туристичних комплексів та господарств формують туристичну індустрію країни.

Туризм – важлива сфера розвитку економіки, оскільки він забезпечує значний внесок в економіку країни у вигляді платежів до бюджету, сприяє створенню нових робочих місць, здійснює кроскультурний ефект, позитивно впливає на природне середовище. Функціонування туристичного ринку України досліджується на основі розвитку глобального ринку туристичних послуг, в контексті макрорегіональних європейських особливостей розвитку туризму.

На теренах України розроблена ціла низка законодавчо-правових актів, які регулюють туристичну діяльність в країні. До них належать: Конституція України, Закон України «Про туризм» [1], Закон України «Про курорти», Закон України «Про сільський зелений туризм», «Про народні художні промисли», «Про особисте селянське господарство».

В сучасній ринковій економіці індустрія туризму впевнено займає лідируючі позиції як на світовому економічному просторі, так і на теренах України. Туристична діяльність як складна економічна категорія – це багатогранне явище, яке охоплює такі основні концептуальні елементи:

1) туристична діяльність відображає активний характер людської діяльності, поведінки, активності;

2) туристична діяльність розвивається за допомогою таких потужних стимулів, як людські потреби;

3) туристична діяльність як важлива сфера бізнесової діяльності вказує на те, що кожний господарюючий суб'єкт може реально оцінювати як власний фінансовий стан, так і фінансовий стан потенційних партнерів або контрагентів;

4) туристична діяльність безпосередньо здійснює вплив на зростання продуктивності праці в різних галузях виробництва залежно від характеру праці, покращуючи таким чином ефективність туризму [2].

Однак, в роботі туристичної галузі можна виділити наступні проблеми, що стримують її розвиток. Серед них:

- відсутність розгалуженої системи інформаційно-рекламного забезпечення діяльності галузі та туристичних представництв за кордоном;
- відсутність цивілізованих умов перетину кордону;
- податкове законодавство, що не сприяє вкладенню інвестицій в інфраструктуру туризму та санаторно-курортний комплекс;
- різновідомча підпорядкованість туризму та санаторно-курортного комплексу;
- недоліки в системі регіонального управління;
- проблема тіньової економіки;
- необхідність передання частини повноважень органам місцевого самоврядування.

Для удосконалення рекреаційно-туристичної діяльності велике значення має інформація про навколишнє середовище, яке включає демографічні, науково-технічні, політико-правові, соціально-культурні, природні та економічні фактори. До того ж усі фактори макро- та мікросередовища взаємопов'язані і взаємообумовлені. Тому всі дані повинні бути зосереджені у

відповідних інформаційних центрах, об'єднаних в єдину інформаційну систему. Ця система повинна бути повна, зрозуміла у використанні та загальнодоступна.

Державна податкова система має суттєвий вплив на соціально-економічну ефективність рекреаційно-туристичної діяльності, тому головним завданням держави є усунення бар'єрів для розвитку туристичної сфери шляхом проведення виваженої податкової політики з метою підтримки та захисту суб'єктів рекреаційно-туристичної діяльності. Не відпрацьовано механізм заохочувального оподаткування інформаційно-рекламної діяльності, стимулювання інвестицій у туристичну галузь. Визначення туризму як пріоритетного напрямку розвитку регіону не підкріплено сприятливими умовами, які б створювалися з боку органів влади.

Туристична галузь має прямий та опосередкований вплив на підприємства економіки регіону, стимулює розвиток малого та середнього підприємництва, таких секторів економіки, як транспорт, будівництво, торгівля, сільське господарство, виробництво товарів широкого вжитку. Назріла необхідність надати відповідні повноваження органам місцевого самоврядування щодо розвитку туризму в регіонах. Це сприятиме оздоровленню економіки в регіонах, соціальному захисту його населення та поліпшенню ситуації в туризмі загалом.

Отже, в основі формування індустрії туризму лежить комплексність туристичної послуги як найхарактерніша специфічна ознака туристичної діяльності, яка передбачає наявність стійких взаємозв'язків між видовими та регіональними суб'єктами туристичного ринку і функціональними структурами ринку пропозиції та збалансованість їх розвитку відносно попиту населення. Повноструктурна збалансована індустрія національного туризму здатна не тільки до інтенсифікації використання наявних туристичних ресурсів, але й до створення таких ресурсів.

Таким чином, основою туристичної політики країни повинна стати концентрація ресурсів (грошових, матеріальних, трудових) на створенні інноваційного конкурентоспроможного турпродукту.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 року – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
2. Василюх Н. В., Мельник І. М. Збірник наукових праць «Торгівля, комерція, підприємництво». – Львів: Львівська комерційна академія, 2011. – Випуск 13. – С. 122 – 125.
3. Бабарицька В. К., Малиновська О. Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-теоретичні основи. – К.: Альтерпрес, 2004. – 288 с.
4. Мазур Ю. П. Діяльність підприємств на ринку туристичних послуг / Мазур Ю. П. – Умань: Економіка, 2011. – 228 с.